

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 44

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, četrtek 23. februarja 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din.
dostavljen na dom 12.— din. tujcem 25.— din.

Cena
din 1.—

Dva govora dveh državnikov

Govor angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina v Blackburnu in govor francoskega ministrskega predsednika Daladierja na Washingtonu in proslavi v Parizu

MARIBOR, 23. febr. Včeraj sta imela voditelja obeh velikih zahodnih demokracij, angleški ministrski predsednik Chamberlain in francoski min. predsednik Daladier dva velika govora, ki najjasneje karakterizirata stališče zahodnih demokracij, ki bi se dalo na kratko definirati: Hočemo mir, toda ta mir mora biti časten. Ako pa bomo prisiljeni seči po orožju, se za zmago ne bojimo. Pravičljivi smo!

CHAMBERLAINOV GOVOR.

LONDON, 23. febr. Včeraj je imel ministrski preds. Chamberlain v Blackburnu velik politični govor, v katerem je dejal med drugim, da je vse črne skrbi zadnjih mesecev in tudi prestana ponižanja zasenčilo svetlo upanje angleškega naroda v mir in mednarodno sodelovanje ter da se ne želi nič bolj, kakor da bi se mogla čimprej sniti svetovna razorožiteljska konferenca, seveda pod pogojem, da se prej obnovi medsebojno mednarodno zaupanje. Dokler pa tega ni, ne sme nihče zameriti angleškemu narodu, da se je ves in popolnoma posvetil svoji obrambi. »Naš proračun,« je dejal, »dokazuje naše nelzerno bogastvo. Bil smo nazadnje nezgodno prisiljeni k ogromnim izdatkom za obrambo, toda izdali smo te ogromne vsote, ne da bi bili spravi svoje finance kakor koli v nered in popolnoma samostojno, ne da bi bili morali zaprositi za pomoč pri svojih dolžnikih ali celo pri svojih zaveznikih v zavezstvu. Zato sedaj lahko zaključujemo: Pridite z vseh štirih vetrov nad nas! Mi se ne bojimo, ker vas bomo premagali! Oborožljive povzročajo nezaupanje in nesoglasja. Odstranite jih, in mi se bomo razorožili!«

DELO ZA SPORAZUMEVANJE.

Chamberlain je dalje naglasil, da je tudi Hitlerjev govor v državnem zboru 30. januarja doprinesel svoj del k popustitvi mednarodne napetosti. Nato je omenil bližnji obisk angleškega trgovskega ministra Stanleja v Berlinu in dejal, da popolnoma soglasja s Hitlerjem, da bi bilo zaupljivo sodelovanje med Veliko Britanijo in Nemčijo v korist in srečo vsega sveta. Velika Britanija je s tem, da je razposlala in bo še razposlala na vse vetrove, zlasti tudi v Nemčijo, svoje gospodarske zastopnike, pokazala vso svojo dobro voljo in sprejela tudi od Hitlerja ponujeno roko za sodelovanje. »Malo dobre volje z obeh strani,« je dejal Chamberlain, »pa boste videli, kakšni čudeži bodo nastali. Zato upam, da bom odšel lahko govoriti samo še o temni preteklosti in o svetli bodočnosti.«

O BREZPOSELSTVI IN ZAKLONISCIH.

Dalje se je bavil z vprašanjem brezposelnosti in naglasil, da znaša faktično število trajno brezposelnih 300.000 ljudi. Poudaril je trud vlade za ustvaritev dela v delovnih taboriščih ter pozval brezposelno mladino, naj se v čim večjem številu javi v ta taborišča. Dotaknil se je tudi gospodarske politike in prešel na civilno obrambo. Dejal je, da se je odločil za pravnó-globokih podzemeljskih zaščitnih protiletalskim napadom, ki bodo imela več izhodov. Tako bodo izključene vse nesreče. Ob koncu je pa omenil še prostovoljsko službo, o kateri je rekel, da napreduje kar svačoma.

WASHINGTONOVA PROSLAVA V PARIZU.

PARIZ, 23. februarja. Včeraj je bila v Parizu proslava 207 obletnice rojstva velikega ameriškega predsednika Georgea Washingtona s svečanim banketom v Amerikanskem klubu, katerega so se udeležili

ministrski predsednik Daladier, ameriški veleposlanik Bullitt, bivši angleški kralj vojvoda Windsorski, mnogi diplomati, politiki itd. Govora, ki sta ju imela Daladier in Bullitt, so prenašale vse francoske, ameriške in angleške radijske oddajnice. V obeh govorih, ki sta izrednega pomena, je bila poudarjena absolutna solidarnost vseh treh velikih demokracij: Francije, USA in Velike Britanije. Ta solidarnost je tako močna, da se ne strši nobenih, tudi ne najtežjih preizkušenj.

DALADIERJEV GOVOR.

Prvi je govoril veleposlanik Bullitt, ki je orisal osebnost in delo Washingtona za ameriški narod ter podčrtal skupne ideale ter interese francoskega, angleškega in ameriškega ljudstva, nato je pa spregovoril Daladier, od vseh burno pozdravljen in ponovno navdušeno prekinjen. Daladier je dejal, da imajo francoski, ameriški in angleški narod iste in skupne ideale — mir. Kot svobodni narodi so za mir, toda ta mir mora biti časten in ne mir za vsako ceno. »S tem, da anglašamo želje po miru, pa povemo tudi, da hočemo sredstva za častni mir. To ustreza konceptu demokracije, ki stremi po konstruktivnem miru, v katerem se more vsi narod posvetiti plemeniti ustvarjalni delu za večanje tvarnih in naravnih dobrin. Tak mir zavrača vsako nasilje in goji spoštovanje

človeka do človeka, do dane besede, spoštovanje do slabotnega in odvrtnost do nasilja, razen v primeru, ako je treba uporabiti silo za uveljavljanje pravičnosti. Demokracija sovraži vojno, ki poveljuje pobijanje nedolžnih ljudi in uničevanje njihovega premoženja. Razen tega se zaveda, da je vsaka vojna ne le brutalna, ampak tudi brezplodna, ker ne vodi do trajnih rešitev. Prav zato pa ni mogoče dopustiti nobene ločitve miru od časti. Častni mir je pojem, ki je neločljiv. Zato moramo biti budno na straži. Dorasli smo vsem grožnjam, pa tudi vsem zvijačnim izsiljevanjem. Francija je odločena zoperstaviti se vsaki grožnji, zato posveča tako pozornost obrambi. Toda cilj mora ostati mir z delom, ne uničevanje s smrtjo. Kako navdušeno bi pozdravilo človeštvo uresničenje tega sna. Toda edino sredstvo, ki more garantirati za ta sen, je žal — vojna. Zavedamo se, da smo v tej zavesti absolutno solidarni, tako Francozi kakor Američani in Angličani. Zato ni potrebno, da bi sklepali kakšne posebne pogodbe, kajti ta solidarnost obstaja in je zadostna, ker izhaja iz našega skupnega prizadevanja za dobrobit človeštva, za mir in NAPITNICA ROOSEVELTU.

Pri teh besedah je Daladier dvignil čašo in nazdravil Rooseveltu, ki je podal toliko dokazov ljubezni in naklonjenosti do Francije in kateremu naj veleposlanik izroči v imenu Francije izraz najljubše hvalečnosti. »Povej mu, da lebdi te dni našemu človeku, ki v svoji koži trepeče za mir, pred očmi vzvišen obraz vsega predsednika Roosevelta, ki ga nosi vsak Francoz s ponosom in hvalečnostjo v svojem srcu.«

Konec konference Balkanske zveze

KONFERENCA JE BILA ZAKLJUČENA VČERAJ POPOLDNE Z OBJAVO URADNEGA KOMUNIKEJA, KI GOVORI O POPOLNEM SOGLASJU VSEH SKLEPOV.

BUKAREŠTA, 23. februarja. Zadnja seja stalnega sveta Balkanske zveze se je pričela včeraj ob 10.30 in končala ob 13. uri. Ob 13. uri je romunski zunanji minister Gafencu prebral zbranim časnikašem sledeče uradno poročilo:

Stalni svet Balkanske zveze se je sestel v Bukarešti 20., 21. in 22. februarja 1939 pod predsedništvom romunskega zunanjega ministra Gafencu. Grčijo je zastopal predsednik grške vlade in zunanji minister Metaxas, Turčijo Karadzoglu, Jugoslavijo pa dr. Aleksander Cincar-Marković. Cilni stalnega sveta so proučili vprašanja sedanje mednarodne položaja ter v podrobnosti izmenjali misli o vprašanjih, ki tičejo interesov držav Balkanske zveze. Cilni stalnega sveta so soglasno ugotovili, da imajo enako naziranje o sedanjem političnem položaju in glede politike, ki jo vodi Balkanska zveza, globoko vdana ideali miru, ki ga zastopuje neprestano od svoje ustanovitve. Stalni svet je ponovno potrdil tesno solidarnost, ki družijo članice Balkanske zveze, ter poudarja soglasno voljo, da nadaljuje z enakimi naporu v istem duhu. V tem pogledu je imel stalni svet priložnost pozdraviti sporazum, ki je bil sklenjen 31. julija 1938 v Solunu. Ta sporazum prinaša na očitven način krepko voljo držav članic Balkanske zveze, da ne zanemarjajo ničesar, kar bi moglo dovesti do sodelovanja, polnega zaupanja med državami

Balkanskega polotoka na podlagi popolne enakopravnosti in absolutnega spoštovanja njihovih meja. Stalni svet je odobril sklepe gospodarskega sveta Balkanske zveze, sprejete na njegovem zadnjem zasedanju v Carigradu meseca aprila 1933 in izrazil svoje veliko upanje, da bo redno sedmo zasedanje gospodarskega sveta, ki bo v Bukarešti aprila meseca 1939, dovolilo, da se še bolj okrepe gospodarske vezi med državami Balkanske zveze in da se izpopolnijo neposredne prometne zveze med njimi. Tekoče redno zasedanje stalnega sveta bo februarja 1940 v Beogradu.

Berard zopet v Burgosu

BURGOS, 23. febr. Francoski odposlanec senator, Leon Bérard, se je danes vrnil v Burgos, kjer bo nadaljeval svoje razgovore z nacionalističnim zunanjim ministrom generalom Jordano. Ni še znano, ali bo Bérarda tokrat sprejel tudi general Franco, ali ga ne bo. Pred svojim odhodom iz Francije je Bérard dejal v Sv. Jean de Luzu zastopnikom tiska, da upa, da bodo njegovi današnji razgovori v Burgosu z generalom Jordano vodili do končnega uspeha.

Vremenska napoved:

Menjajoče se oblačno, brez padavin, polagoma bolj gorko.

Zapiski

Lord Gort



Predvčerajšnjim je »Večernik« poročal, da je angleški kralj sprejel lorda Gorta, šefa imperialnega generalnega štaba, ki se je pravkar vrnil

z inspekcijskega potovanja po vzhodu. Kralju je poročal o pripravah angleške imperialne vojske za obrambo srednjeazijske posesti. Lord Gort se prav za prav piše John Strandish Surtees Prendergast Vereker ter je rojen l. 1886. Njegova kariera je tipično vojaška: s položaja komandanta grenadirske garde je l. 1937. postal šef angleške imperialne generalnega štaba ter ima kot tak kontrolno nad vso vojaško silo Anglije na vzhodu.

Gregor XVII.?

Sveti Malakij je bil rojen l. 1094., umrl pa je l. 1148. Najprej je bil menih, nato pa škof na Irskem. Veliko se o njegovem življenju ne ve, znano pa je prerokovanje, ki se spravlja v zvezo z njegovim imenom. Tudi ni znano, če je ta prerokba res njegovo delo, vendar pa kaže na podrobnost, da začne prerokovanje s papežem Inocencem II., ki je vprav tedaj živel. Ta prerokba sestoji iz kratkih latinskih deviz in imen papežev od Inocenca II. pa do zadnjega papeža, to se pravi do konca sveta. Zadnji papež bo Peter, ob njegovi smrti »bo mesto sedmih grčev razrušeno in večni sodnik bo sodil«. Najbolj zanimivo je to, da bo papež Peter sedmi naslednik nedavno umrlega Pija XI. Zanimivo pa je tudi to, da so vsi papeži, razen Benedikta XV., ki ga je prerok nazval Pavel VI., imenovali tako, kakor jih prerokuje irski svetnik. Za Benedikta pa pravijo, da je vedel za prerokbo in se je nalašč drugače nazval. Po smrti Pija XI. pravi prerokanje, bo prišel na papeški prestol »Pastor Angelicus, Gregor XVII., sveti mož in potreben pastir.« Za njegovega papešva ne bo ničesar posebnega na svetu. »Mir na svetu? Ali ni že to dovolj, da sanjamo?« se sprašuje »Europe Nouvelle«, drugače zelo resen list, ki prinaša prerokovanje. V nekaj dneh bomo videli, če se bo novi papež res imenoval Gregor XVII.

Abd-el-Krim bo pomiloščen?

Nekdanji voditelj kabyških upornikov proti Franciji Abd-el-Krim, ki je bil leta 1926. izgnan na otok Réunion v Indijskem oceanu, je poslal francoski vladi prošnjo, da bi dovolila njegovima dvema sinovoma studirati na vojaški akademiji v Saït-Cyr, kjer je v zadnjih letih studiralo mnogo sinov uglednih domorodnih družin iz francoskih kolonij v Afriki. Stotnik Verines, ki Abd-el-Krima nadzoruje, je predlagal, da bi bil bivši voditelj arabskih upornikov pomiloščen. Abd-el-Krim hoče ohraniti lojalno stališče proti Franciji in sodelovati z njo v kaki koloniji, kjer bi ji mogel koristiti.

Mehiška nafta za Nemčijo

V Mehiko so prispeli zastopniki »Junkersovih« zavodov, da bi sklenili pogodbo o veliki kompenzacijski trgovini med Nemčijo in Mehiko. Zlasti glede izmenjave mehiške nafte za Junkersova letala. Mehika bo dajala Nemčiji nafto iz različnih angleških in ameriških petrolejskih polj.

Maribor, 23. februarja
Japonska okupacija otoka Hainana je zopet obrnila pozornost na japonsko-kitajsko vojno. Gre za srednjeveliki otok, ki je le 220 km oddaljen od francoske obale in ki leži ob enem na veljavni angleški zvezi Singapur-Honkong. Japonske izjave, češ da predstavlja okupacija Hainana le ukrep napreren proti uvozu orožja Kitajski, so tako iz treh izvir, da si nihče ne dela iluzij o cilju te okupacije. Japonski imperializem bo skušal na Hainanu ustvariti bazo, s katere bo ogrožal francoske, angleške, pa tudi nizozemske posojanke. Anglija in Francija sta omejili sedaj svojo akcijo na protest v Tokiu, s čimer pa ni rečeno, da je s tem vprašanje okupacije Hainana rešeno; zapadne diplomacije delajo počasi, vztrajno in brez hrupa.

Ena okoliščina je pri okupaciji Hainana posebno težka; del časopisja v zapadni Evropi je že svoj čas napovedal, da bodo Japonci okupirali Hainan, čim bo Franco zasedel Pirence. Res niso Japonci čakali; dva dni za tem, ko je Franco zasedel Pirence, so oni zasedli Hainan. To se pravi, da predstavlja zasedba Hainana le eno izmed dejanj v dogovorjenem načrtu za novo razdelitev sveta med vesilele antikomunističnega pakta. Japonska uradna agencija Domei je seveda pred kratkim zanikala, da bi antikomunistični pakt imel pomen vojaške zveze; zanikala je tudi, da bi se vršila pogajanja za sklenitev vojaške zveze.

Ob takšnem stanju stvari bi Anglija, Združene države in Francija lahko takoj uspešno nastopile proti Japonski samo, če bi se vezale z Rusijo. Toda takšna kombinacija trenutno ne pride v poštev, ker bi koristila predvsem Rusiji. Za enkrat je službena razjava Anglije, Francije in Združenih držav sklicanje nove konference vesil, interesiranih v Tihem oceanu; ta konferenca naj bi upoštevala vse dosedanje pravice vesil. Japonski zunanji minister je to zahteval zavrniti; Japonska se je pač pripravljena pogajati s posameznimi vesilci, ki pa naj pri takšnih pogajanjih upoštevajo »novi red« kakor ga je v Aziji utvarila Japonska.

Rusija vodi napram Japonski samostojno politiko. Spor o japonskih ribiških pravicah v ruskih vodah ob Sahalinu še vedno ni rešen. Japonski parlament je z aklamacijo sprejel resolucijo, da bo japonska vojna mornarica podprla japonske ribiče, ko se bo pričel ribolov (t. j. v pozni spomladi). In poročajo, da je japonska admiraliteta že pričela s pripravi za ta »ribolov«; tudi ruska admiraliteta je pričela s protikupeji. Povrh se je poslabšalo stanje na mandžurski meji, kjer omogočajo neurejenost meje in zapleteni odnosi, ki izvirajo iz ruskih eksploatacij v Mandžuriji, možnost stalnih sporov. Ravno zadnje dni mandžurska vlada ni plačala odškodnine anuitete Rusiji. Za enkrat čujemo o spopadih obmejnih straž, a dokler ne prično gmeti topovi, še ni treba pričakovati vojne; obmejni spopadi in mornariške priprave so na Daljnem vzhodu bolj diplomatski kot vojaški ukrepi. Po mnenju zapadne Evrope je Japonska danes preslaba, da bi izzvala vojno.

Nova japonska vlada s predsednikom Hiranom pomeni ojačanje vojaških in imperialističnih vplivov v vladi. Prejšnji premier, princ Konoje po mnenju vojaških krogov ni pokazal dovolj odločnosti proti parlamentu; naloga novega premierja naj bi bila v notranji politiki, da združi obe veliki stranki parlamenta v eno ter tako končevalno uvede totalitarne režim po povsem faskističnem primeru. V ta namen je vlada pripravljena uporabiti »vse sile«. Uspeh ali neuspeh vlade v notranji politiki trenutno ne bo imel nobenega vpliva na Kitajsko-japonsko vojno. Po izjavi japonskega zunanjega ministra je japonski cilj na Kitajskem tudi v bodoče isti: odstraniti vlado Kuomintang in postaviti novo, v katero bo Japonska lahko »zaupala«. Le nekaj je v zadnji izjavi ministra Arite novega. Centralna Kitajska vlada, ki jo namerava postaviti Japonska, naj ne bi imela skoro no-

Revija angleškega orožja

ANGLEŠKA VOJSKA JE VČERAJ POKAZALA LORDOM IN POSLANCEM VSE STRAHOTE ZADNJIH IZUMOV ANGL. OBOROŽEVALNE TEHNIKE.

ALDERSHOT. 23. febr. Včeraj je angleška vojska na vežbišču v Aldershotu pokazala 140 članom lordске in poslanske zbornice ob strogi zastraženosti pred vsemi nepoklicanimi, najnovejše tehnične pridobitve moderne motorizirane angleške vojske. Pokazali so boj težkih in lahkih tankov, motornih vozil vsch vrst ter najpopolnejših topov in streljnih. Ob tej priliki so imeli nagovore vodilni angleški generali, ki so se vsi stranjali v

tem, da je revija dokaz angleške premoči tudi nad vodilnimi vojskami na evropski celini, in to v več ko enem oziru. Dokazala je, da je do konca izveden program mehanizacije, standardizacije in ekonomičnega uporabljanja najnovejših tehničnih izumov. Eden izmed generalov pa je ob koncu izrekel prezir do teh poštati, ki sejele le smrt, a naglasil, da je kljub vsemu tehničnemu napredku moštvo še vedno ono, ki odloča.

Angleška diplomatska aktivnost

GLASOVI V ANGLEŠKIH DNEVNIKI O NOVIH INICIATIVAH ANGLEŠKE DIPLOMACIJE. VECERJA PRI MAJSKEM.

LONDON, 23. februarja. »Yorkshire Post«, ki jo izdaja tast bivšega zunanjega ministra sir Anthonyja Edena, pozdravlja najnovejša potovanja angleških gospodarstvenih ministrov po evropskih državah. Kakor znano, je prišel te dni v posebni trgovski misli v Berlin Ashton Gwatkin, trgovski minister Stanley pri se koncem marca v Moskvo in Varšavo ter v še nekatere vzhodnoevropske prestolnice. Iz te angleške aktivnosti, vedno večjega zanimanja USA za Evropo, najnovejših trgovinskih pogodb, ki jih je sklenila Francija, ter najnovejših akci-

poljskih državnikov izhaja, da si je diplomacija treh zahodnih demokracij že opomogla od odreenosti in zopet prevzela v svoje roke iniciativo. »Manchester Guardian« se pa s tem v zvezi zavzema za čim tesnejše zveze s sovjetsko Rusijo in skandinavskimi državami.

LONDON, 23. februarja. Sovjetski veleposlanik v Londonu, Majski, je priredil včeraj na poslanstvu večerjo, katere so se udeležili angleški zunanji minister lord Halifax, Winston Churchill, bivši angleški veleposlanik v Moskvi lord Chilton ter španski in litvanski poslanici.

Umaknjen francoski dar

FRANCIJA JE ZOPET ZASEDLA OZEMLJE, KI GA JE LAVAL L. 1935. ODSTOPIL ITALIJI V SOMALIJI.

DZIBUTI, 23. februarja. Senegalski strelci so po nalogu francoske vlade, ki je bil dan guvernerju francoske Somalije, te dni zasedli tisti obalni kos kolonije ob italijanski Eritreji, ki je bil po Laval-Mussolinijevem sporazumu v januarju leta 1935. odstopljen Italiji. Ozemlje leži ob Rdečem morju in je strateško važno. Francija je zasedla to ozemlje zaradi italijanskega sklepa, da Laval-Mussolinijev spo-

razum ni več veljaven. Ako pa ni veljaven v političnem delu, tudi ni v teritorialnem. Zasedba se je izvršila brez vsakega incidenta, ker Italija tam sploh ni imela nobenega vojaštva in formalno tudi nikoli ni pokrajine upravljala. Zaradi tega je zasedba le formalnega značaja in ne bo povzročila nikakih političnih ali drugačnih posledic.

ČSR hoče biti neodvisna

ZANIMIVA IZVAJANJA ZUNANJEGA MINISTRA DR. FRANTIŠKA CHVALKOVSKÉGA V PRAGI.

PRAGA, 23. februarja. Avala. Češkoslovaški zunanji minister dr. František Chvalkovsky je imel včeraj v Pragi govor, v katerem je mimo drugega dejal, da želi Češko-Slovaška živeti v sedanjih svojih mejah kot neodvisna država. To je namera češko-slovaške zunanje politike, ki si pa želi zlasti z Nemčijo čim boljše pri-

jateljskih in sosedskih odnosov. Ti odnosaji niso samo aksiom češko-slovaške zunanje politike, ampak tudi notranje politike. Kdor politiko vlade kritizira, mora predvsem vedeti, da je Češko-Slovaška prisiljena voditi politiko, ki jo je mogoče označiti kot nasledek napak, ki so bile nekoč zagrešene.

Skrivnostna pomorska nesreča

NA ATLANTSKEM OCEANU JE BIL TO JE TAKOJ

AMSTERDAM, 23. februarja. Avala. Sem je prispelo poročilo, da je poslal holandski parnik »Tyke« z Atlantskega oceana SOS klice in se je kmalu nato potopil. Radiofonsko poročilo se je glasilo: »Bili smo pod vodno gladino zadeti in se potapljamo«. Po radiofonskih poročilih sta se podala na kraj potapljanja angleški parnik »Empire« avstralske in grški parnik »Montello«. »Tyke« se je potopil na 32,10 stopinj severne širine in 37,45 stopinj zahodne dolžine, kar pomeni nekako 550 milj južno zahodno od Kanarskih otokov in 600 milj od Azorskih otokov.

bene oblasti nad vladami posameznih pokrajin, kakršne je n. pr. postavila Japonska v Pekingu in Nankingu. Minister Arita je v dolgem zgodovinskem orisu skušal pokazati, da Kitajska nikoli ni bila združena in da mora nova ureditev Kitajske to tradicijo upoštevati. Z drugimi besedami — Japonska bo skušala Kitajsko ne samo podvreči, ampak jo tudi razbiti.

Toda ta cilj je še daleč. Če bo sploh

RPEDIRAN HOLANDSKI PARNIK, KI SE POTOPILO.

NEWYORK, 23. februarja. Avala. Neki radioamater iz Buffala trdi, da je bil torpediran parnik »Tyke«, ki je zasel v vode ameriških pomorskih vaj, v trgovskem mornariškem registru vpisan pod imenom »Fländria«. Toda poročila iz Amsterdama zatrjujejo, da holandskega parnika s tem imenom sploh ni, kar skrivnost okoli usode »Tyke« še bolj zapleta.

FRANCO NA INSPEKCIJI. BARCELONA, 23. febr. Franco je včeraj zapustil Barcelono ter se podal na inspekcijsko potovanje vojne mornarice.

dosežen. Gangkajšek še nadalje organizira odpor; orožje mu prihaja iz Anglije preko Burme in iz Rusije preko Centralne Kitajske. Za Japonce postaja borba vedno težja. Borbe se vršajo v goratih pokrajinah, daleč od morja in plovnihi rek. In vojna je dolga; vojne žrtve so za japonski narod znato vedno težje.

J. F. (Pariz)

Franco bo »radil veliko bojnó brodovje

TARRAGONA, 23. februarja. Po včerajšnji veliki nacionalistični paradi v Tarragoni pred generalom Francem, je sledila še parada bojnega brodovja, skupaj 15 enot, med njimi tudi križarke »Canaris«, »Serverae« in »Navarra«. Franco je gledal parado s krova križarke »Canaris« in je zbranih častnikom dejal, da bo po končani vojni zgradil bojno brodovje, ki bo dalo »nan« polozaj pomorske vesile. Parade se je udeležilo tudi 200 vodnih bombnih in lovskih letal italijanskega in nemškega izvora.

Angleško-nemška trgovinska pogajanja

BERLIN, 23. febr. Danes je sprejel nemški trgovinski minister Funk angleškega gospodarskega odposlanca Asthona Gwatkina, ki se mudi v Berlinu po nalogu angleške vlade. Pripraviti ima teren za trgovinske razgovore med nemško vlado in angleškim trgovinskim ministrom siram Oliverom Stanleym in drž. podtajnikom za prekomorsko trgovino S. A. Hudsonom, ki prispeta v kratkem v Berlin. Jutri sprejme Gwatkina feldmaršal Göring.

NEMSKA INDUSTRIJSKA DELEGACIJA V LONDONU.

LONDON, 23. februarja. Tu se mudi posebna nemška industrijska delegacija. Trgovinski minister sir Oliver Stanley je priredil nemškim gostom svečan banket na katerem je govoril o potrebah mednarodnega gospodarskega sodelovanja. Govoril je tudi nemški veleposlanik von Dinksen.

ANGLEŠKI TRGOVINSKI DEFICIT. LONDON, 23. febr. Angleško trgovinsko ministrstvo je izdalo podatke o trgovinski bilanci. Deficit znaša 55 milj. funtov (14 milijard din), to je za 1 milj. funtov manj kakor leta 1937., toda trikrat več kakor leta 1936. Največje znižanje je zabeležilo brodarstvo, pa tudi ostala industrija daje manjše dohodke.

AMERIŠKI VOJNI PRORAČUN. WASHINGTON, 23. febr. Včeraj je obrambni svet senata odobril oborožitveni program v znesku 388 milj. dolarjev, odklonil pa predlog vojnega ministrstva, naj se vsako leto zgradi samo po 600 letal.

TURČIJA PRIZNALA FRANCA. BURGOS, 23. febr. Avla. Zunanji minister Jordana je izdal danes uradno poročilo, da je turška vlada priznala Francovo de iure in de facto.

PIROW PROTI VRNITVI KOLONIJ. CAPETOWN, 23. febr. Južnoafriški vojni minister je včeraj pred parlamentom izjavil, da nikoli ni mislil na kak odstop južnoafriškega ozemlja Nemčiji, niti ni v to nagovarjal Belgije ali Portugalske.

FRANCOSKO-POLJSKA POLEMIKA. VARSAVA, 23. februarja. Avala. V zvezi s prihodom italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Varšavo, kamor prispe 25. t. m., je pričel poljski tisk ostro polemiko s pariškimi listi, ki pripisujejo Cianovemu obisku napaden pomen. »Express Poranny« piše, da ni treba posebej naglašati, da je treba dandanes šteti Poljsko poleg Nemčije k odločnemu činitelju evropske politike in da je to dejstvo, ki naj ga francoski tisk upošteva.

ITALIJANSKI TISK O AMERIŠKEM RIM, 23. februarja. Pisanje severnoameriških listov proti avtoritarnim državam ocenjuje italijanski tisk kot nezasišeno provokacijo. Italijanski listi pravijo, da je sedaj Rooseveltov tisk prekosil laži boljševiškega tiska.

MADŽARSKI GENERAL V BURGOSU. PERPIGNAN, 23. febr. Avala. Včeraj je prišel na francosko-špansko mejo madžarski general Kirics, ki je nato odpotoval dalje k Francovi vlad v Burgosu.

REPUBLIKANSKI DEZERTERJI. PARIZ, 23. febr. Avala. Pri Alžiru je pristalo republikansko bombno letalo. Letalci so izjavili, da se nočejo več vojskovati. Letalo so francoska oblasiva zaplenila.

Borza. Curih, 23. februarja. Devize. Beograd 10, Pariz 11,61, London 20,60, New York 439,55, Milano 23,125, Berlin 176,30, Pariz 15,05.

dauer ob priliki, ko se je mudil preko meje v Ostmarki. Tekom tega procesa proti Grünshlagu pa se je pred graškim sodiščem izkazalo, da je bil tudi gospod »Goldstein« znan s precej širokim krogom Grünshlag-ovih znancev in prijateljev, saj je razen od Grünshlag-a, kateri je izplačal na roko Neudauerju 4.000 RM za oskrbo raznih listin, prejel dokaj lepe vsote tudi od ostalih dveh soobtoženk in to od Olge Bihl 5.000 RM, od Olge Strauß pa 2.500 RM; slednja bi mu bila namreč izplačala ostanek 2.500 RM šele po dobavi dokumentov. Izvedbo tega načrta, ki bi bil dal Neudauerju lepe dohodke, pa je predčasno prekrizala policija.

Ko so te dni sedeli na zatožni klopi graškega sodišča Elija Grünshlag ter Olga Strauß in Olga Bihl, so bile odkrite tudi razne zanimivosti za našo javnost. Tako n. pr. Olga Strauß, soproga blvskega graškega advokata, ni hotela vedeti, da leži Gornja Radgona (prej oziroma še sedaj po Nemcih nazvan »Oberradkersburg«) v Jugoslaviji, čeravno je bila v te-

lejskih zvezah z Neudauerjem v Gor. Radgoni, dopisovala pa je istemu le na poštni predal v sosedni Radgoni. Neudauer, kot priča zaslišan, je navajal, da poseduje premoženje to in onstran meje, da pa od imenovanih obtožencev prejetega denarja ni iznesel iz Nemčije, ker je oskrbo dokumentov v Jugoslaviji financiral iz svojega premoženja, ki ga poseduje tukaj. Toda bistro uho državnega tožilca je zajelo ravno to ter opozorilo pričo, da ravno to postopanje pomeni kršitev tamkaj veljavnih deviznih predpisov (pa seveda tudi pri nas) ter da je ravno to oni zločin, za katerega sedijo obtoženci na zatožni klopi. Tega zločina so bili torej obtoženci spoznani krivim in sicer Grünshlag glede zneska 4.000 RM, ostali dve soobtoženci pa glede zneskov po 5.000 RM. Sodba pa se glasi: Grünshlag 5 mesecev in 8.000 RM denarne kazni, obe Olgi pa vsaka po 2 meseca in 5.000 RM denarne globe, medtem ko so navedene vsote, ki jih je prejel Neudauer zaplenjene v prilog državi blaginji.

Nov načrt za gradnjo ceste Celje-Laško

Celje, 23. Februar. Naše kratko včerajšnje poročilo o delu komisije za regulacijo Savinje in cesti ob Savinji moramo nekoliko izpopolniti. Komisije so se udeležili za hidrotehnični odsek banke uprave ing. g. Sturm Karl, tehnični svetnik ing. g. Fišar Franjo, zastopniki celjske občine gg. Subic, ing. Pristovšek, dr. Voršič, Golobranc in ing. Marek, za vodstvo regulacije Savinje ing. g. Mursa, za okrajni cestni odbor gg. Golobranc Stanko in Černe Ivan. Ministrstvo je že odobrilo načrt za gradnjo ceste v Polulahu in sicer naj bi tekla cesta v majhnih zavojih, ki bi prometa prav nič ne ovirala. Pri tem bi morali prodati del parcel hišni posestniki, cesta bi bila razširjena prav do njihovih hiš in precej dvignjena. S tem pa niso bili zadovoljni posestniki Cenci Frančiška, Lukežič Franc in Berta, Šostarec Štefan in Terezija, Koželj Alojz, Cerič Ela, Zupanc Franc in Partner Anica. Ti so sporazum odklonili in zahtevali, da se nivo ceste čimbolj zniža, ker bi ležale parcele po regulaciji po nekoliko tudi do dva metra nižje od višinske lege nove ceste. Prodajo zemljišča ti posestniki odklanjajo, v skrajnem primeru so pripravili odstotpi manjšo površino za 50 din za kvadratni meter. Zahtevalo, da se pomaknejo dela od njihovih parcel stran proti drugemu bregu Savinje. Gradbeno vodstvo in hidrotehnični strokovnjaki so za načrt, ki ga je ministrstvo že odobrilo, ker je to v interesu regulacije Savinje in

bi razširitev ceste v strugo Savinje stala z nasipi, novimi načrti, komisijami i. dr. do 300.000 din; za dovršitev četrte etape pa manjka še okrog 800.000 dinarjev. Zastopniki celjske mestne občine so se pa vsi izjavili za izravnanje ceste, četudi bi bila regulacija s tem dražja za 270 tisoč dinarjev. Za izravnano ceste se zavzema tudi uprava banovinskih cest in zastopniki okrajnega cestnega odbora v Celju.

Ti zagovarjajo popolno izravnanje ceste iz prometnih ozirov, kajti nova cesta bo vezala Trst preko Ljubljane s Celjem in Mariborom. Gledanje članov komisije je bilo torej različno, novi predlog za izravnanje ceste in njeno razširitev v strugo Savinje bi moralo odobriti ministrstvo in razveljaviti preje odobreni načrt. To seveda dela le zavlačuje.

Avto zgorel sredi ceste

Med St. Rupertom in Trbovljami pri Brusljevah je zgodaj jutraj ugasnila last na tovornem avtu prevoznika Časa Martina iz Gornjega grada, ki je vozil 8 kub. m. desk. Naslednji trenutek je že švignil iz motorja plamen. Gasilec iz Trnova niso mogli ognja zadušiti, ker so imeli prekratke cevi. V nekaj urah je ostalo na cesti le železno ogrodje. Škode je bilo 100 tisoč din, avto je bil zavarovan za 60 tisoč din.

Zanimivosti

Ženska moda prinaša milijarde dolarjev

VOJNE LADJE, ZGRAJENE Z IZKUPČKOM OD SVILENIH NOGAVIC. INDUSTRIJA ŽENSKIH ČEVLJEV BO DOSEGLA INDUSTRIJO ŽENSKIH KLOBUKOV.

Zunanja podoba žene se neprestano spreminja. Stroški v zvezi s tem preobraževanjem so neizmerni. Ti stroški se od pomladi do poletja in od poletja do zime dvignejo včasih na vsoto, večjo od milijarde funtov šterlingov.

Ta ženska zunanost, ki se spreminja, je dogodek v svetovni gospodarstvu. S stališča industrije, trgovine in financ mnogo prinaša to spreminjanje k pozitivni gospodarstvu; mnogo več kakor kak ogromen načrt za gradnjo cest in kaka najnaprednejša motorizacija.

Povečanje izkupička od proizvodnje umetne svile je prešlo leta 1936. milijard funtov, medtem ko je leta 1925. znašala proizvodnja le 100 milijonov.

Vse to je v zvezi z žensko modo. Japonci so z iztržki od svilenih nogavic zgradili svoje najmodernejšje vojne ladje, in s pomočjo izkupička za svileno žensko perilo ter sintetične blise so si nabavili orožje, s katerim osvajajo Kitajsko.

Kemijske tovarne izdajajo za poizkus s tekstilnimi produkti in novimi metodami barvanja več denarja kakor za raziskovanje kakih novih eksplozivov.

Ce vzamemo reklamo kot merilo, spoznamo, da je industrija oblačevanja in

polepšavanja žene največja industrija na svetu. Neki statistik pravi, da je lanske pomladi izšlo na dveh največjih tržiščih sveta — v Zedinjenih državah Severne Amerike in v Veliki Britaniji — iz ženske mode blaga v vrednosti 2 milijard dolarjev. To pa niso kake pomošene in že neuporabne stvari, temveč samo moderne.

Ni manjše vsote se mora vložiti za obnavljanje ženske mode. In izdatki za žensko oblepšavanje se rapidno dvigajo. Število lepotnih salonov se stalno večja. Tržišče za kozmetična sredstva še desetletja dolgo ne bo prenatrpano.

V Ameriki je bilo l. 1935. izdanih za puder, kozno kremo, rdečilo za ustnice in dišave 200 milijonov funtov, toda proti izdatkom lanskega leta je mogoče reči, da je to »številka krize«.

Modnim diktatorjem vedno uspeva, da opomujijo ženske na nov luksuz in da izovejo nove potrebe, za kar se jim prav za prav ni treba posebno truditi. Industrije se zato zelo rade spoprijateljujejo s kralji mode.

Zdaj postaja zopet moderno umetno cvetje. Žene v Angliji Franciji in Ameriki izdajo za to 3 milijone, dokler traja moda. V modo prihajajo razne zapest-

nice in drug drobiž in človek, ki ima to industrijo, lahko zasluži nekaj milijonov. Dolge rokavice so zopet moderne, in tovarnarji dolgi rokavice se zopet veselijo.

Neka filmska zvezda nosi pletene sandale — žene vsega sveta to vidijo in želijo tudi same nositi pletene sandale. Ljudje vse to komercializirajo in spravijo v žep 2 milijona dolarjev.

Pizame za kopalnice so ljube vsem ženam, kar pomeni, da dobi industrija v Angliji in Ameriki za to letno okoli 4 mil. funtov.

Danes se tudi modni čevlji menjavajo prav tako hitro kakor modne obleke, in to pomeni za čevljarstvo industrijo letno dohodek 25 mil. funtov. Tempo industrije čevljev bo vsak čas dosegel industrijo klobukov.

Kratka krija so prisilila ženske, da pazijo na nogavice. In na to dejstvo so zgradili tovarne nešteti izdelovalci modnih artiklov. Za moderne nogavice so iznašli posebno milo, kar zopet koristi industriji mila. Ženske perejo nogavice gotovo prav tako pogosto kakor zobe.

Kult vitkosti otvarja zopet druge možnosti industriji: lekarnarji, zdravniki, masaže, gimnastika, plesne šole prihajajo na svoj račun.

Izredno mesto v industriji lepote gre barvi las. Tizlansko rdeča barva je delovala na žene kakor razodetje. Potem: puljenje obrvi, mazanje obrvi, barvanje nohtov na nogah in rokah — vse to predstavlja široka področja udejstovanja in proizvajanja kozmetičnih aparatov in preparatov.

x Muzej meteorjev so odprli nedavno v Berl'nu. V njem so zbrani meteorji z vsega sveta.

Ni se batil

Star medicince je že večkrat padel pri profesorju Nožurju. Odločil se je za tretji poizkus, toda izjavil je, da si zasadi nož v srce, če zopet pade. To je zvedel profesor. Ta pa je samo zamahnil z roko:

»V srce se torej hoče zabosti? Le kar brez skrbi bodi! Pri njegovem poznavanju anatomije smo lahko popolnoma prepričani, da nož srca ne bo zadell«.

Spomnite se CMD!

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 din; najmanjša pristojbina za te oglase je 6.— Din. Družbe, ki želijo dobiti oglase v ženskih listih, plačajo 1.— na besedi. Najmanjši znesek za te oglase je 10.— Din. Debelo tiskane besede se računajo dvakrat. Izplasti davka za enkratno objavo znaša 2.— Din. Zavezanec, ki namerava objaviti več oglasov, mora pri naročilu naznati, da se zavezuje, da v oglasu ne bo vseboval ničesar, kar bi bilo v nasprotju z javnim moralem. Za vse navedene odgovore glede malih oglasov se mora naložiti znanost za 3 din.

Razno

KAUCE, OTOMANE
madrace izdeluje najceneje
Sierbal, Meljska 2. 1445

PES

Črna daga z rano na zadnji
desni nogi se je zatekla. —
Vprašati: »Perutina«, Slo-
nškov trg 6. 1463

Prodaj

KANARČKI
pevci in sanice, na prodaj.
Sirossmajerjeva 28/II., vr. 9.
1252

BRIVNICA
na prodaj v Mariboru. Naslov
v upravi. 1449

MOŠKA SUKNJA
in 2 para čevljev št. 44 ugod-
no naprodaj. Pobrežje, Na-
sipa 62. 1452

APNENI PRAH
živo apno, cement, kakor vse
vrste lesa za ograjo za mi-
zarja i. d. dobite poceni v les-
ni trg. Albin Čeh, Maribor,
Betnavska c. 4. 1453

RADIOSTANGE
drevesno kolle in potreben
les za vrtno ograjo prodaja
Gnilšek, Razlagova 25. 1466

Sobo odda

Opremljena
VELIKA SOBA
se odda. Strossmajerjeva 28.
II. nadst., vrata 9. 1251

LEPA SONČNA SOBA
se odda. Vrbanska 13. 1426

Oddam lepo
OPREMLJENO SOBO
Slovenska ul. 22. dvor. I.
1448

OPREMLJENO ALI
PRAZNO SOBO
s kopalnico oddam v novi
hiši. Dalmajska 26. 1451

ODDAM SONČNO SOBICO
Tattenbachova ul. 18-I. Rojko
1459

LEPA SONČNA SOBA
se odda za 100 din. I. III. —
Ribniško selo, Krčevina 6.
1443

Stanovanje

DVA SOSTANOVALCA
se sprejmeta na stanovanje.
Vetrinjska 5. 1450

Širite „Večernik“

Zapustil nas je za vedno naš brat

MIRO VELJAK

načelnik koroškega sokolskega okrožja

Pogreb bo v petek, 24. t. m., na mestno pokopališče v Slovenjgradcu

Lahka naj mu bo gruda, ki jo je tako požrtvovalno oral.

Sokolska župa Maribor

Danes je mirno v Gospodu zaspala naša draga mama, gospa

Frančiška Kovačič, roj. Nardin

Pogreb drage pokojnice bo v petek, 24. febr. ob pol 4 h mrtvašnice na Pobrežju na frančiškansko pokopališče. — Sv. maša zadušnica bo darovana v soboto, 25. februarja ob 9 v frančiškanski cerkvi.

Maribor, dne 22. februarja 1939.

Dr. Stanko Kovačič, sin; Ela Kovačič, sestra, in ostalo sorodstvo.